

Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry
Luontomuseo/Kirkkopuistonkatu 9, 74100 Iisalmi
iisalmi.luontomuseo@gmail.com
puh. 0407212618
Y-tunnus 0758532-0

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43
PL 204, 65101 VAASA
vaasa.hao@oikeus.fi

Viite: valitukset Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 27.6.2012 nro 48/2012/1 (Jauhosuo).

Vastaselitys Sonkajärven, Jauhosuon vastineiden ja ilmoituksen johdosta

Vapolla oli mahdollisuus antaa vastineensa yhdistyksemme tekemään valitukseen ja täydennykseen Jauhosuon lupaehdoista (Päätösnumero 48/2012/1, Dnro ISAVI/224/04 08/2010) mutta se tyytyi vain toteamaan, ettei Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry:n valituksen täydennyksessä ei ole esitetty mitään sellaista, että päätös pitäisi kumota tai palauttaa käsittelyyn. Olisi ollut toivottavaa, että Vapo olisi tarkentanut kiintoaineen kuormituksen laskemisessa käyttämäänsä kaavaa. Nyt kuitenkin näyttää siltä, että Vapo on laskenut väärin turvesoiden päästöt.

Tämän takia haluamme vielä tarkentaa asioita itse luvasta:

Annettu lupa perustuu väärin kuormitustietoihin. Tämä tulee selkeästi ilmi DI Jaakko Koppisen Analyysi Jauhosuo, Sonkajärvi, kiintoainekuormituksen laskemisessa. Se on toimitettu täydennyksen yhteydessä.

Suuri eroavaisuus Vapon laskelmiin johtuu pääosin siitä, että Jauhosuon laskettu ja arvioitu tuotantovaiheen kuormitus 2,15 g/m² ei sisällä hetkellisten ylivalumatilanteiden (lumien sulaminen ja rankkasateet) johdosta aiheutunutta kuormitusta.

Jauhosuon turvetuotannon aiheuttama kiintoainekuormitus alapuoliseen vesistöön on väärin arvioitu koska

- Luonnonhuuhtouman laskenta on tehty väärin
- Rankkasateiden aiheuttamat hetkelliset 'kiintoainekuormituspiikit' on jätetty ottamatta huomioon näytteenotossa ja kuormituslaskennassa
- Lumien sulamisesta johtuvan tulvahuipun aiheuttama kuormitus on jätetty ottamatta huomioon koska näytteitä ei ole otettu silloin kun routa on sulanut ja lumien sulamisen aiheuttama valumahuippu on menossa
- Turvepölyn laskeutuminen eristysojiin ja siitä aiheutuva kuormitus on jätetty ottamatta huomioon
- Sarka-, reuna- ja kokoojajojien ym. tuotantoalueen sisäisten ojastojen ja altaiden kaivun aiheuttama kuormitus (=kunnostusvaihe) on arvioitu ennalta suunnitellun ohjelman mukaisten näytteiden oton perusteella ja lasketaan tuotantoaikaisen kuormituksen funktiona. Oikeampi tapa on arvioida kuormitus ottamalla huomioon kaivumäärät ja suolla olevan veden pinnan taso sekä ottaa näytteet kaivutyön aikana havaittujen kiintoainevirtausten tapahtuessa.
- Eristysojien seinämien ja pohjan eroosion aiheuttamaa kuormitusta ei oteta lainkaan huomioon.

ISAVI:n päätöksessä todetaan, että ”pintavalutuskäsittelyn puhdistustehon on mahdolliset toimintahäiriöt mukaan lukien oltava vuosikeskiarvona vähintään seuraava:

- Kiintoaine 50 %
- Kokonaisfosfori 50 %
- Kokonaistyyppi 20 %

Mikäli pintavalutuskentän puhdistustehovaatimuksia ei tuotannon alettua saavuteta, on päästötarkkailua jatkettava vuosittain niin kauan, kunnes kentän toimivuus on varmistettu.”

Tämä on kohtuuttoman väljä ehto - eikä noudata ollenkaan YSL:n ennaltaehkäisyperiaatetta. Päätöksen mukaan yhtiö voi vuosikautia käyttää puhdistusteholtaan toimimatonta pintavalutuskenttää. Uusimmissa tutkimuksissa todetaan, että puolet pintavalutuskentistä ja kosteikoista ovat itsessään päästöjä lisääviä. Turvetuotannon vesistökuormituksen ennakointi ja uudet hallintamenetelmät -tutkimus (Klöve et al. 2012) osoittaa, että BAT ei ole riittävän tehokas keino estämään vesistöjen liiallista kuormitusta.

Koska turpeenkaivuu tulee jatkumaan Jauhosuolla useita kymmeniä vuosia, niin päätöksessä olisi pitänyt ottaa huomioon sateiden lisääntyminen. Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen laatimien mallien mukaan suuret sateet lisääntyisivät 35 - 65 prosenttia vuosisadan loppuun mennessä (Ilmasto-opas.fi: <https://ilmastoopas.fi/fi/ilmastonmuutos/suomen-muuttuva-ilmasto/-/artikkeli/27922915-7ee5-4122-ae60-51f58e6aef9a/sademaarat-lisaantyyvat.html>). Sateet puolestaan lisäävät turvekenttien huuhtoumaa.

Viranomaista koskee varovaisuusperiaate, jonka mukaan lupaa ei voida antaa päästöille, joiden ympäristövaikutuksia ei tiedetä ja joiden yhteisvaikututusta vesistössä ei ole arvioitu ennen lupapäätöstä. Humusaineen lisääntyminen heikentää etenkin kalastollisesti arvokkaan joen käyttökelpoisuutta.

Koska päätös ei voi perustua vääriin tietoihin, niin päätös pitää ensisijaisesti kumota tai toissijaisesti palauttaa takaisin uudelleen käsittelyä varten ISAVI:lle.

Iisalmessa 18.4.2013

Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry

Jarmo Yliluoma
puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen
rahastonhoitaja